

len voor „de Besnijdenis van Christus” en „het Huwelijk van St. Franciscus met vrouw Armoede”.

Den stijl van den meester vertoont nog een paneel met den „Dood van Maria”, dat hangt in den dom te Perugia. Het is gedateerd op 1432, en werd vermoedelijk in 's meesters werkplaats te Gubbio geschilderd. Hiermede is het volledig „œuvre” van dezen vroegen Umbrischen meester, voor zoover dat viel na te gaan, beschreven.

De eerste kunstenaarsnaam, die te Perugia voorkomt, is die van Vivollo di Angelo. In 1281 werden hem zekere betalingen van stadswege gedaan. Aangaande zijn werkzaamheid is hoegenaamd niets bekend. *) Werken van inheemsche meesters zijn ons eerst bewaard uit de tweede helft der XIVE eeuw. Een anoniem fresco met St. Juliana, als beschermster der nonnen van het aan haar gewijde klooster buiten de stad, draagt het jaartal 1376. Het bevindt zich nu in de Stedelijke Pinacothek. Een gewichtiger Kruisiging uit de kerk van Sant' Agostino is van 1398. En na deze beide eenzame „gothische” werken komen wij reeds tot de XVe eeuw.

Van Luca da Perugia is een Madonna met heiligen ter weerszijden, fresco van 1417, in de Cappella Pepoli in San Petronio te Bologna †). Hij vertoont invloed van Nelli, maar is toch al een tijdgenoot van Taddeo Bartoli, van wien zich vier authentieke werken in de Pinacothek te Perugia bevinden. Een daarvan, een „Nederdaling van den H. Geest” is gedateerd op 1403. Verder is er een „St Paulus”, benevens twee retabels van gelijke afmetingen, die blijkbaar als „pendants” hebben gediend: de „Tronende Madonna en het kind”, met aan iedere zijde twee staande heiligen in afzonderlijke vakken, en „St. Franciscus den duivel

vertredende” in een dergelijke opstelling. De figuren op deze beide vijfluiken zijn nog plechtig-star van houdingen, tegen hun gouden achtergrond. Leven is alleen in de oogen, zonder wier uitdrukking dit werk dood zou zijn *). Van Taddeo's zoon Domenico Bartoli is in hetzelfde museum een retabel aanwezig, van 1438, eveneens de Madonna met vier heiligen †). De houdingen zijn hier lossere, de lijnen beweeglijker, het bijwerk rijker. Men ziet, dat deze jonge kunstenaar vrijer is en verder dan zijn vader; maar een vergelijking tusschen de twee zou ten onrechte tot de slotsom voeren, dat de school van Perugia in het tweede kwartaal der XVe eeuw een tijd van inzinking doormaakte. Integendeel zal het blijken, dat de lijn, ook na 1450, nog steeds stijgende blijft. Domenico Bartoli was alleen een zwakker talent dan zijn vader, en dat kan in iedere familie en in elk tijdvak voorkomen.

Het niet ver van Gubbio gelegen Fabriano, dat meestal bij Umbrië gerekend wordt, hoewel het evenals Urbino eigenlijk tot de „Marken” behoort, bracht eveneens reeds vroeg meesters van betekenis voort. Allegretto Nuzzi was sedert 1346 te Florence werkzaam, maar hij richtte zich geheel naar de Sieneesche kunst († 1385) §). Reeds aanmerkelijk later is Antonio Agostino di ser Giovanni, maar dit „heerschap” is een zonderling, zelfs eenigszins bizar kunstenaar, die nog meer dan Ottiviano Nelli op zich zelf staat en op het oorspronkelijke, het bijzondere haast, schijnt uit te zijn. Een „Dood van Maria” wordt bewaard in het museum van zijn vaderstad, en een „San Girolamo”, gedateerd op 1451, in de verzameling Fornari aldaar.

De erkende hoofdmeester van deze school is Gentile da Fabriano († 1428), die ook buiten zijn gewest, te Florence, te Rome en elders werkte, en mede daardoor in ge-

*) W. Bombe, „Geschichte der Peruginer Malerei, blz. 31.

†) Afb. bij Bombe, t. a. p. blz. 71.

*) Afb. der beide retabels bij E. Jacobsen, Umbrische Malerei, plaat 4 onder en 6 boven.

†) Afb. bij E. Jacobsen, t. a. p. plaat 6 onder.

§) Michel, Histoire de l'Art, IIIe, blz. 615.